

Egy öreg alkotmány
Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Magasi András

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Annak megértetése, hogy a mai polgári alkotmányosság a felvilágosodás kori eszméken, elveken alapul, és hogy az amerikai alkotmány minimális változtatásokkal mindmáig érvényes és mintául szolgál a mai kartális európai alkotmányoknak is.
A modul témái, tartalma	Témák: Demokrácia – társadalmi részvétel; véleménynyilvánítás; társadalom – állam; erkölcs és jog – törvények, szabályozás, döntés Tartalom: Az Egyesült Államok kialakulása. A Függetlenségi nyilatkozat és a felvilágosodás. A hatalommegosztás elve. Politikai jogok és hatáskörök az Egyesült Államok alkotmányában. A hatalmi ágak részei az Egyesült Államokban. A népszuverenitás elve. A közvetlen és a közvetett demokrácia. A nálunk megszokott és az elektori választás közötti különbség. Az amerikai választási rendszer.
Megelőző tapasztalat	A felvilágosodás államelméletei
Ajánlott továbbhaladási irány	A francia forradalom alkotmányai, az 1848-as áprilisi törvények, a Magyar Köztársaság alkotmánya
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése, információfeldolgozás, kritikai gondolkodás, szabályalkotás, szabálykövetés Társas kompetenciák: véleményalkotás, vitakészség, együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem (a felvilágosodás, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata); társadalomismeret (választási rendszerek) Modulokhoz: Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata

Módszertani ajánlás

A foglalkozás első órájában végig hat csoport dolgozik. Érdekes ezért a termet már eleve erre a munkaformára előkészíteni. Az első és a második óra között a tanár tudja meg a tanulóktól elnökjelöltjük nevét, hogy a tanulók számának kétszeresének megfelelő számú szavazócédulát elő tudja készíteni!

A csoportokat véletlenszerűen, az ülésrend alapján is szervezhetjük, de a verseny miatt célszerűbb a tanulók tudásszintje alapján vegyes csoportokat létrehozni.

A gyöngébb képességű osztályokban javasoljuk a vetélkedő és az ábraelemzés (az USA államszervezete) felcserélését. A hatalmi ágak szerinti elkülönítés segíthet abban, hogy a gyerekek sikeresebben válaszoljanak a vetélkedő kérdéseire. Lassabban haladó tanulócsoporthoz esetében a 2. óra ráhangolás, a feldolgozás előkészítése részben Rousseau és Montesquieu szövegének összehasonlítása elhagyható.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Vetíthető képek az Amerikai Egyesült Államok kialakulásáról
- P2 – Megoldó kulcs a képek kronológiájához
- P3 – Kérdések és megoldások a vetélkedőhöz
- P4 – Eredményjelző tábla (minta)
- P5 – Az Amerikai Egyesült Államok hatalmi szervezete (kivetíthető ábra)
- P6 – Az INSERT eljárás leírása
- P7 – A D9 feladatlap megoldó kulcsa

Tanulói segédletek

- D1 – Az Egyesült Államok Függetlenségi Nyilatkozata (Páros feladatlap). A lapból annyi példányt kell készíteni, amennyi az osztály létszámának a fele.
- D2 – Montesquieu gondolatai (Páros feladatlap). A lapból annyi példányt kell készíteni, amennyi az osztály létszámának a fele.
- D3 – Az amerikai közélet legfontosabb szereplői (Csoportkártyák). Összesen annyi kártyára van szükség – egyenletes tartalmi megoszlásban – amennyi az osztályba járó diákok száma. A lapot az óra előtt értelemszerűen fel kell vágni.
- D4 – a-g Részletek az amerikai alkotmányból. A hat csoportnak megfelelően, a sorozat minden darabjából egy-egy példányra van szükség.
- D5 – Szavazótáblák. A lapot hat példányban kell sokszorosítani, hogy minden csoportnak jusson egy pozitív és egy negatív tartalmú lapocska. Ha van rá idő, a kinyomtatott lapokat érdemes felragasztani egy-egy kartonra, hogy könnyebben lehessen kezelni őket a szavazáskor.
- D6 – Az Amerikai Egyesült Államok hatalmi szervezete. (Csoportos feladatlap). A lapból hat példányt kell sokszorosítani.
- D7 – A közvetlen és a közvetett demokrácia. (Páros feladatlap) A lapból annyi példányra van szükség, amennyi az osztály tanulói létszámának a fele.
- D8 – Az amerikai választási rendszer. (Részletek az amerikai alkotmányból) Annyi példányban kell sokszorosítani, amennyi a diákok száma.
- D9 – Az amerikai választási rendszer. (Csoportos feladatlap) A létrejövő csoportok számának megfelelő mennyiségben kell sokszorosítani.